

Total No. of Questions—5]

[Total No. of Printed Pages—4

Seat No.	
---------------------	--

[4369]-309

T.Y. B.Com. EXAMINATION, 2013

CO-OPERATION AND RURAL DEVELOPMENT

Paper II

Co-operative Management and Administration

(2008 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 80

N.B. :— (i) *All questions are compulsory.*

(ii) *Figures to the right indicate full marks.*

1. What do you mean by co-operative management ? Explain in detail the functions of co-operative management. [16]

2. Define director. Explain the responsibilities and role of Board of Directors in co-operative management. [16]

Or

Define decision-making. State the steps involved in decision-making process. [16]

P.T.O.

3. (A) Write a note on Co-operative Philosophy. [8]
- (B) Explain the responsibilities of District Deputy Registrar of Cooperatives. [8]

Or

- (A) Explain the nature of Financial Management of Co-operatives. [8]
- (B) Describe the need of financial control in co-operatives. [8]
4. Define co-operative auditor. Explain the powers and duties of co-operative auditor. [16]

5. Answer the following questions (any *two*) : [16]
- (i) Enumerate the significance of co-operative audit
- (ii) State the characteristics of financial planning in co-operatives.
- (iii) Write a note on Internal and Annual Audit of Co-operatives.
- (iv) Explain the importance of Financial Management in co-operatives.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 80

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

(ii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

1. सहकारी-व्यवस्थापन म्हणजे काय ? सहकारी व्यवस्थापनाची कार्ये सविस्तर स्पष्ट करा. [16]
2. संचालकाची व्याख्या सांगा. सहकारी-व्यवस्थापनात संचालक मंडळाची भूमिका आणि संचालक मंडळाच्या जबाबदाऱ्या स्पष्ट करा. [16]

किंवा

‘निर्णय घेण्याची क्षमता’ याची व्याख्या सांगा. निर्णय घेण्याच्या प्रक्रियेत कोणकोणत्या टप्प्यांचा/(टप्पे/Steps) अंतर्भाव (समावेश) होतो ते सांगा. [16]

3. (अ) सहकारी-तत्वज्ञान यावर टीप लिहा. [8]
- (ब) सहकारी जिल्हा उप-निबंधक यांच्या जबाबदाऱ्या स्पष्ट करा. [8]

किंवा

- (अ) सहकारामधील वित्तीय व्यवस्थापनाचे स्वरूप स्पष्ट करा. [8]
- (ब) सहकारामध्ये वित्तीय-नियंत्रणाची असलेली गरज विशद करा. [8]
4. सहकारी लेखा परिक्षकाची व्याख्या सांगून सहकारी लेखा परिक्षकाचे अधिकार आणि कर्तव्ये स्पष्ट करा. [16]

5. खालील प्रश्नांची उत्तरे द्या (कोणत्याही दोन) :

[16]

- (अ) सहकारी लेखा परिक्षणाचे महत्व विशद करा.
- (ब) सहकारामधील वित्तिय-नियोजनाची वैशिष्ट्ये सांगा.
- (क) सहकारातील अंतर्गत आणि वार्षिक लेखा परिक्षण यावर टिप लिहा.
- (ड) सहकारामध्ये वित्तिय-व्यवस्थापनाचे असलेले महत्व स्पष्ट करा.

www.puneqp.com